

מקורות התורה

4 - תשבע'פ - למה לא בכתב?

מכללת מבשרת ירושלים

1. רבי חגי בשם רבי שמואל בר נחמן נאמרו דברים בפה ונאמרו דברים בכתב ואין אנו יודעין אי זה מהן חביב אלא מן מה דכתיב (שמות לד-כז) כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל - הדא אמרה אותן שבפה חביבין תלמוד ירושלמי מסכת פאה פרק ב הלכה ד

- What is the 'brit' between God and Klal Yisrael?
- What are the implications of the fact that this brit is on the TsbP?

2. כתיב: (שמות לד) כתוב לך את הדברים האלה, וכתיב: (שם) כי על פי הדברים האלה. הא כיצד? דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרן על פה, דברים שבעל פה אי אתה רשאי לאומרן בכתב גיטין ס:

3. **מגילת סתרים** - שהסתירו מפני שלא ניתנה ליכתוב, וכששומעין דברי יחיד חדשים שאינן נשנין בבית המדרש, וכותבין אותן שלא ישתכחו - מסתירין את המגילה. רש"י שבת ו:

- What precisely is prohibited when it comes to writing TsbP?
- Was it written and, if so, for what purpose?

A] To maintain an intimate connection with G-d

4. אבל דע, דהנה החילוק הגדול והנגלה לעין כל שבין תורה שבכתב לתורה שבע"פ הוא כי תורה שבכתב נמסרה למשה מילה במילה, מבראשית עד לעיני כל ישראל, ותורה שבעל פה נמסר לו הענין, ולא המלות. וע"ז אמרו ז"ל כל הנביאים נתנבאו ב'כה אמר ה', הוסיף עליהם משה שנתנבא ב'כה' וב'זה הדבר'. ר"ל הנביאים לא קבלו המלות למסורן לישראל אלא הענין, והם מסרו את הענין כפי הבנתם בלשון עצמם, וזה 'כה אמר ה'". אבל משה התנבא ב'כה' וב'זה הדבר', דהיינו תורה שבכתב ב'זה הדבר' ותורב שבעל פה ב'כה אמר ה' - תורה שבכתב מלה במלה כאשר קבלה, ותורה שבעל פה הענין בלשון עצמו אבל תורה שבעל פה פשיטא שאין לאמר כי ה' מלות מסר למשה, כי המלות אי אפשר למסור רק בכתב. וכאשר עינינו רואות באמת דהלכה למשה מסיני לא נמסר רק הענינים ומשה רבינו מסר לן מה שהבין מקבלת סיני. והנה כל ענין הנמסר על פה, בטבעו מונח שישונה בהבנתו מאיש לאיש, דכל אחד מכניס בו מעט מהשגתו והבנתו הפרטית הקמה לספר דור רביעי

- TsbK = Holy Words; TsbP = Holy Ideas
- When do TsbK and TsbP gain their specific kedusha?

5. וע"ז תורה שבעל פה שהיא בפה האדם והתורה היא עמו לגמרי ואינו על הקלף כתובה ... בפני עצמו רק היא עומדת באדם ולכן לא כרת הקב"ה ברית עם ישראל אלא בשביל דברים שבעל פה שנאמר ע"פ הדברים האלה כרתי אתך ברית (גיטין ס:) ודבר זה הוא הברית והחיבור שמחבר שני דברים יחד - נותן הברית והמקבל הברית, לא התורה שבכתב שהיא אינו עומדת באדם מהר"ל תפארת ישראל פ' ס"ח

6. והנה עי"ז שניתן להם אח"כ בעל פה נתעלו בה ישראל מעלה גדולה יותר, דמקודם דכל התורה ה"ל רמוז בהלוחות היו ישראל והתורה שני ענינים - דישראל הם המקיימים להתורה ושומרים אותה והיו אז בבחינת כלי שמונת בו התורה וכמו אה"ק שמונת בו הס"ת והוא תשמישי קדושה, אבל אח"כ דניתן להם התורה שבע"פ נמצא דישראל הם בבחי' קלף של תושבע"פ וכמו שאמר הכתוב כתבם על לוח לבך וכמו שהקלף של ס"ת הוא עצם הקדושה ולא תשמיש דהקלף והכתב שכתוב בו שניהם ביחד הם ס"ת. כמו כן התורה וישראל כולא חד הוא

שר"ת בית הלוי דרושים דרוש יח

- What is the basis of our special relationship with TsbP?
- How is it different to that with TsbK?

7. אמר רבא: כמה טפשי שאר אינשי דקיימי מקמי ספר תורה ולא קיימי מקמי גברא רבה, דאילו בס"ת כתיב ארבעים, ואתו רבנן בצרו חדא

מכות כב:

B] To maintain our special relationship with G-d

8. ויאמר ה' אל משה כתב לך את הדברים האלה א"ר יהודה בר שלום כשאמר הקב"ה למשה כתב לך בקש משה שתהא המשנה בכתב ולפי שצפה הקב"ה שאומות העולם עתידין לתרגם את התורה ולהיות קוראין בה יונית והם אומרים 'אנו ישראל' ועד עכשיו המאזנים מעויין. אמר להם הקב"ה לעכו"ם אתם אומרים שאתם בני איני יודע אלא מי שמסטורין שלי אצלו הם בני ואיזו היא זו המשנה שנתנה על פה

מדרש תנחומא פרשת כי תשא סימן לד'

9. כי על פי המשנה והתלמוד שהן מבדילים בין ישראל ובין אומות העולם

ילקוט שמעוני תורה פרשת כי-תשא רמז תה

- Which non-Jewish nations/religions have claimed to be the "New Israel"?
- What is their attitude to and relationship with the TsbK? TsbP?

C] Written texts will, by definition be ambiguous

10. וְיִתֵּר מִהֶמָּה בְּנֵי הַזֶּהָר עֲשׂוֹת סִפְרִים הַרְבֵּה אֵין לָךְ.....

קהלת יב:יב

11. א"ר אבא סדדונניא אם יאמר לך אדם למה לא נתנו בכתב דברי סופרים כשם שנתנו ד"ת אמור לו לפי שא"א לכתוב כל דבריהם. הה"ד וייתר מהמה בני הזהר. מהו מהמה? שאלו באת לכתוב דבריהם אין קץ וסוף לדברים לעשות ספרים

במדבר רבה פרשת נשא פרשה יד סימן ד

12. ומאשר כל דבר הנכתב מאיזה מין שיהיה כבר אפשר שיובן בשתי הבנות מתחלפות, עד שאפשר שתהיה ההבנה האחת מסכמת לכונת האומר והשנית מתחלפת לה מכל וכל, כמו שכתב הרמב"ם ז"ל באגרת תחית המתים כי שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד העברים יבינו ממנו האחדות הגמורה והנוצרים יפרשו אותו על כונת השלוש!! לפי שאי אפשר שיבא הפירוש הזה בכתב, כי בכתב הוא יפול גם כן הספק שאמרנו שיפול בכתב הראשון, ויצטרך פירוש לפירוש וכן לבלתי תכלית, כמו שקרה לחבור המשניות שהוא פירוש תורה שבכתב שנפל בו מן הספק והמבוכה עד שהוצרך לפירוש אחר, והוא חבור התלמוד שעשה רב אשי לפרש המשניות, וכן התלמוד שהוא פירוש המשניות הוצרך לפירוש גם כן ורבו עליו הפירושים וחלוקי הסברות, וכן על הפירושים גם כן, ולזה הוא מבואר שאי אפשר שתהיה התורה שבכתב שלמה אם לא בהמצא עמה הפירוש הזה על פה, וזהו הנקרא תורה שבעל פה.

ספר עקרים ג:כג

13. ואני אומר שגם מהאי טעמא לא רצה הש"י שיכתבו התשב"פ מפני שהדבר הנכתב לפנינו ישתנו בו הפירושים שעליו ואלו לא נכתבה אלא נמסרה ההלכה עם פירושיה מחכם לחכם אל פה לא היו בו מחלוקת ולא היינו צריכין לכלות ימינו במבוכה ופירוש ההלכה, והיינו עוסקין באותן שעות בלימוד אחר!

הקדמה לספר מאירת עינים על חושן משפט

D] A purely written cannon will be too inflexible to deal with new unforeseen scenarios

14. ועוד לפי שאי אפשר שתהיה תורת השם יתברך שלמה באופן שתספיק בכל הזמנים. לפי שהפרטים המתחדשים תמיד בענייני האנשים, במשפטים והדברים הנפעלים הם רבים מאד משיכללם ספר, על כן נתנו למשה בסיני על פה דרכים כוללים נרמזו בתורה בקצרה, כדי שעל ידם יוציאו החכמים שבכל דור ודור הפרטים המתחדשים

ספר העיקרים מאמר ג פרק כג

15. How to face the confrontation between the text and the actual life situation, how to resolve the problems arising out of the confrontation, is the task of the *Torah Shebe'al Peh*, the Oral Law. This second Torah, ever since the days of Moses, handed down from generation to generation, accompanies the *Torah Shebiktav*, the Written Word, along its journey of realization in the innumerable concrete situations through which the Jewish people passes in the course of its history. It is the wisdom of Torah implementation in the daily life of the Jewish people. It makes the Torah *Torat Hayim* - living, teaching and relevant law

R. Eliezer Berkovitz, Not In Heaven, Intro page xx

16. Kant was of the opinion that man knows he is duty-bound to obey a 'universal system of law' but does not understand the source of that law. Kant is able to write: "The supreme principle of morality I shall, therefore, call the principle of the autonomy of the will, to distinguish it from all other principles, which I shall call principles of heteronomy." Needless to say, a law commanded by God, usually referred to as theonomous, is one form of heteronomy.

The fact is that there is no such thing as *the* will of man. *Man* as a creator of his values just does not exist. There is no man in the abstract; there are only meneach claiming the authority of the autonomous will. Autonomy thus degenerates into everyone's 'doing his own thing'. The result is social and international decadence.

If, then ... we concentrate on heteronomy in the sense of the revealed system of law, the confrontation between autonomy and theonomy appears in a new sense. It is the collision between a relativism that leads to social as well as international decadence and a barren fundamentalism that stifles human nature. In the morality of the covenant, theonomy and autonomy serve together a common purpose. The supreme principle of the law to which a man is subject is theonomous, its ultimate source of authority being the will of God; the interpretation of the law and its application to innumerable and forever-changing life situations are autonomous. Theonomy liberates the human will from the potentially destructive relativism of its subjectivity; human autonomy protects the absoluteness of the law against the occasional negative consequences of its time-alienated objectivity. Through halacha, the word from Sinai has become the way of life of the Jewish people throughout history

R. Eliezer Berkovitz, Not In Heaven, pages 125-7

E] Written Torah is accessible to those who are not qualified to understand it properly

17. אין ראוי שיהיה דברי תורה שהם דברי חכמה ביד כסיל שכל אחד יגיד אני כמותך ...

מהר"ל תפארת ישראל פ' ס"ט

F] Oral Torah maintains a unified psak and prevents schism

18. לכן ראוי שתהיה ביד יחידים לשמוע להם ובשביל כך לא ירבו מחלוקת ... כי [אם התורה היתה נתנה] ביד הכל זה היה גורם שלא היו צריכים בית דין הגדול שבירושלים והיה כל אחד ואחד במה לעצמו ולא היה קשר ואחדות

מהר"ל תפארת ישראל פ' ס"ט

G] Partnership with G-d - human involvement and creativity in halachic development

19. א אֲשֶׁר־הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הִלְךְ בְּעֶצְתוֹ רְשָׁעִים וּבְדַרְךְ חֲטָאִים לֹא עָמַד וּבְמוֹשֵׁב לַצֵּיִם לֹא יָשָׁב: ב פִּי אִם־בְּתוֹרַת ה' הִפְצֹו וּבְתוֹרַתוֹ הִגְהָה יוֹמָם וְלַיְלָה

תהלים א-א-ב

20. ואמר רבא: בתחילה נקראת על שמו של הקב"ה ולבסוף נקראת על שמו, שנאמר: בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה עבודה זרה יט.

21. פעם אחת הייתי מהלך בדרך ומצאני אדם אחד, ובא אלי בדרך מינות, ויש בו מקרא ואין בו משנה, אמר לי, מקרא ניתן לנו מהר סיני, משנה לא ניתן לנו מהר סיני. ואמרת לי, בני, והלא מקרא ומשנה מפי הגבורה נאמרו, ומה בין מקרא למשנה? משלו משל - למה הדבר דומה? למלך בשר ודם שהיה לו שני עבדים, והיה אוהבן אהבה גמורה, ונתן לזה קב חיטין ולזה קב חיטין, לזה אגודה של פשתן ולזה אגודה של פשתן, הפקח שבהן מה עשה, נטל את הפשתן וארגו מפה, ונטל את החיטין ועשאן סולת, ביררה טחנה, ולשה ואפה, וסידרה על גבי השלחן, ופרס עליה מפה, והניחה עד שלא בא המלך. והטפש שבהן לא עשה ולא כלום. לימים בא המלך בתוך ביתו ואמר להן, בני, הביאו לי מה שנתתי לכם. אחד הוציא את פת הסולת על גבי השלחן ומפה פרוסה עליו, ואחד הוציא את החיטין בקופה, ואגודה של פשתן עליהן. אוי לה לאותה כלימה. הוי אומר איזה מהן חביב? זה שהוציא את השולחן ואת פת הסלת עליו. אלא כשנתן הקב"ה תורה לישראל, לא נתנה להן אלא כחיטים להוציא מהן סולת, וכפשתן להוציא ממנו בגד

אליהו זוטא פרשה ב

22. ומעתה מי שאינו רוצה לעקם האמת, יגיע להחלטה, שמה שנמסר פירוש התורה ע"פ ונאסר לכתבה, הוא כדי שלא לעשותה קיום לדור דורות ושלא לעשותה לקשור ידי חכמי דור ודור לפרש הכתובים כפי הבנתם. כי רק על אופן זה נבון נצחית בתורה, כי שינוי הדורות ודעותיהם, מצבם ומעמדם הגשמי והמוסרי דורשות שינוי דיניהם תקנוה ותיקונים

הקדמה לספר דור רביעי

23. גם כדי שלא יסמכו על מה שכתובה לפנייהם ולא יעסקו בה כ"כ בעיון כמו שצריכין ליתן לב כשלמדו בע"פ, שאז צריכין להגות בהן תמיד כדי ליכור הדברים ולא ישכחוהו, ועל"כ יוציאו מדעתם ומסברתם כמה דינים

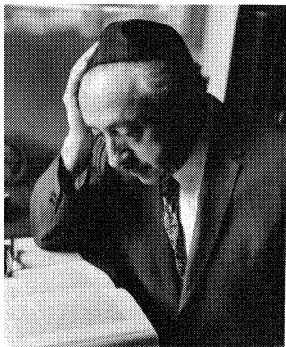
הקדמה לספר מאירת עינים על חושן משפט

H] Other advantages of an Oral Law transmission

- promotes active learning
- promotes contact with teachers and authentic sources to (i) avoid misunderstanding and; (ii) maximize inspiration and and visions of greatness (note spiritual and ethical qualities required of teachers)
- avoids superficial readings and encourages questions
- promotes feedback and challenge so as to involve and enfranchise students in the process of Torah

Who's Who?

Rashi	11C France
Sefer HaIkarim	Rav Yosef Albo - 15C Spain
Maharal	16C Prague
Sm'a	Sefer Meriat Eynayim (on Shulchan Aruch), Rabbi Yehoshua Falk - 16C Poland
Dor Revi'i	Rav Moshe Shmuel Glasner - 19C/20C Hungary
R' Eliezer Berkovitz ¹	20C Berlin/England/Chicago (Skokie Yeshiva)

Rabbi Eliezer Berkovitz

1. Rabbi Berkovitz was a musmach and talmid of Rav Akiva Glasner, son of the Dor Revi'i (see above) and also a talmid of Rav Yechiel Yaakov Weinberg (the Seridei Aish)